

Ministerie van Defensie

Reservist Rechtspositie

RECHTSPOSITIE VAN DE RESERVIST

Uw werknemer is reservist of wil reservist bij Defensie worden. Een reservist is een militair in deeltijd. Dit betekent dat de reservist militair is, maar niet doorlopend in werkelijke dienst verkeert. De militaire status van de reservist leidt tot specifieke rechten- en plichten. Dit wordt binnen Defensie de rechtspositie genoemd. In deze brochure wordt de rechtspositie van de reservist toegelicht.

1. Algemeen

Oproep in werkelijke dienst

Wordt de reservist opgeroepen in werkelijke dienst, dan gelden dezelfde voorwaarden als voor de beroepsmilitair. Dit betekent dat het Algemeen militair ambtenarenreglement (AMAR) en de onderliggende regelgeving voor de reservist gelden, tenzij anders wordt aangegeven:

- de reservist wordt opgeroepen door of op verzoek van de commandant;
- de reservist vraagt zelf om opgeroepen te worden;
- er is een beperkte of algemene noodtoestand afgekondigd - dan spreken we van buitengewone omstandigheden.

Een oproep in werkelijke dienst gebeurt in beginsel op basis van vrijwilligheid, behalve bij buitengewone omstandigheden. Het is echter geen vrijblijvende oproep.

Voordat de reservist opkomt in werkelijke dienst, ontvangt de reservist een bevestiging – de ‘oproep in werkelijke dienst’. Deze bevestiging heet een beschikking. In de beschikking worden onder andere de periode (begin- en eindtijd), rang en plaats van tewerkstelling vastgelegd waarvoor de reservist in werkelijke dienst komt.

Wordt de reservist opgeroepen in werkelijke dienst, dan gelden dezelfde voorwaarden als voor de beroepsmilitair. Dit betekent dat het Algemeen militair ambtenarenreglement (AMAR) en de onderliggende regelgeving voor de reservist gelden, tenzij anders wordt aangegeven.

Beëdiging

Na de afronding van de militaire opleiding wordt de reservist geplaatst bij een eenheid. Vervolgens legt hij/zij de militaire eed of belofte af, waarna de reservist kan worden ingezet. De militaire eed of belofte wordt eenmalig afgelegd.

Proefperiode

De reservist heeft een proeftijd van zes maanden.

Gereedstelling van reservisten

Voor elke militair, dus ook voor de reservist gelden eisen om ingezet te kunnen worden. Onder andere zijn dat de volgende eisen:

- Militaire Basis-eisen (MBE)
- Militaire Basis-vaardigheden (MBV)
- Defensie-conditie-proef (DCP)
- Fysieke inzetbaarheid-test (FIT) - enkel voor Landmacht-militairen

Leeftijdsontslag

De aanstelling van de reservist loopt tot de ingangsdatum van het functioneel leeftijdsontslag-militairen (LOM). De datum van LOM is de Algemene Ouderdomswet (AOW) leeftijd minus 5 jaar.

Ontslag

Alle redenen voor ontslag die voor de beroepsmilitairen gelden, gelden ook voor de reservist. Er zijn drie redenen die uitsluitend voor reservisten van toepassing zijn:

- als de reservist een burgeraanstelling heeft die niet samengaat met de belangen of regels van de militaire dienst;
- als de reservist niet meer werkzaam is in een burgerfunctie waar de reservist-functie deel van uitmaakt;
- als het niet langer nodig is om reservist te zijn.

NB: de reservist kan dus ontslag krijgen wanneer de diensten door het bevoegd gezag niet langer als nodig worden beoordeeld. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als de reservist zonder gegronde reden niets laat horen terwijl de reservist een oproep krijgt om op te komen in werkelijke dienst.

2. Financiële voorzieningen

Salaris

Als de reservist in werkelijke dienst is opgeroepen dan ontvangt de reservist het salaris voor het werk dat in de betreffende maand is verricht. Het uurloon hangt af van de rang van de reservist en wordt berekend door het maandsalaris te delen door 165 (het totaal aantal uren in een volledige werkmaand). De uitbetaling vindt meestal rond de 24e van de maand plaats, en ongeveer een week daarvoor krijgt de reservist de digitale loonstrook toegestuurd.

Individueel Keuzebudget (IKB)

De reservist bouwt een IKB-budget van 16,33% van het brutosalaris op. Het IKB vervangt de vakantiebijslag en de eindejaarsuitkering. Dit budget wordt berekend op basis van het aantal uren dat de reservist werkt. Het budget kan worden uitbetaald of aangewend voor fiscale doeleinden.

Loonheffing bijzonder tarief

Het salaris van de reservist wordt berekend over de periode van de 'laatste dag muteren' van de vorige maand tot de 'laatste dag muteren' van de huidige maand. Op de 'laatste dag muteren' sluit het betalingsstelsel, waarna geen aanpassingen meer mogelijk zijn voor die maand. Over de opkomsten van de vorige maand wordt de 'loonheffing bijzonder tarief' toegepast, omdat het om opkomsten van een eerdere maand gaat. Dat is wettelijk zo bepaald.

Uitkering bij overlijden

Komt de reservist te overlijden terwijl hij/zij in werkelijke dienst actief is, dan hebben de nabestaanden recht op drie keer het betreffende maandsalaris dat op het moment van overlijden van toepassing is.

Woon-werk verkeer en dienstreizen

- Voor reservisten is woon-werkverkeer niet ingeregeld. Alle reisbewegingen van een reservist gelden als dienstreis ook naar en van de standplaats.
- Arbeidsmarkttoeslag
- Defensie kan de reservist een tijdelijke arbeidsmarkttoeslag geven op het salaris. Deze toeslag wordt alleen verstrekt wanneer: er een verschil bestaat tussen het salaris in de (hogere) functie buiten Defensie en het salaris in de reservist-functie (lager).
- de reservist specifieke civiele kennis en kunde bezit die binnen de organisatie onvoldoende aanwezig is.
- de reservist wordt ingezet op basis van die specifieke kennis en kunde. De reservist kan bij de commandant van zijn krijgsmacht onderdeel navragen of hij in aanmerking komt voor de arbeidsmarkttoeslag.

De arbeidsmarkttoeslag kan voor een bepaalde tijd worden toegekend; bij eventuele verlenging wordt jaarlijks beoordeeld of de toeslag nog terecht is. De hoogte en duur worden dan opnieuw vastgesteld.

Diensttijdgratificatie

Bij een ambtsjubileum kan een reservist in aanmerking komen voor een gratificatie voor de diensttijd bij Defensie. Momenteel gelden hiervoor specifieke voorwaarden, waaronder een minimum aantal opkomst dagen.

Daarnaast zijn er afspraken gemaakt om de regeling te wijzigen, waarbij de gratificatie wordt gekoppeld aan de duur van de aanstelling. Deze aangepaste regeling wordt naar verwachting in 2027 ingevoerd.

In de toekomstige situatie wordt de gratificatie toegekend bij een diensttijd van 12½, 25 en 35 jaar en bedraagt respectievelijk 25%, 75% en 100% van het salaris. Onder voorwaarden kan bij eerder ontslag een gedeeltelijke gratificatie worden toegekend.

Medische zorg tijdens werkelijke dienst

Als reservist ontvang je tijdens een periode van werkelijke dienst medische zorg via de Militaire Geneeskundige Diensten (MGD) van Defensie. Je wendt je in deze periode altijd eerst tot een militair arts. Indien nodig verwijst deze je door naar een civiele zorgaanbieder.

Kosten voor civiele zorg worden alleen vergoed als er een verwijzing is van een militair arts. Deze kosten kun je, samen met de verwijzing en een bevestiging van je inzet (via je eenheid), indienen bij de Stichting Ziektekostenverzekering Krijgsmacht (SZVK). De SZVK zorgt vervolgens voor de betaling.

Ook als medische zorg buiten je periode van werkelijke dienst plaatsvindt, maar direct voortvloeit uit een ongeval of verwijzing tijdens je inzet, kunnen de kosten onder voorwaarden worden vergoed via de SZVK.

Buiten werkelijke dienst blijft je eigen zorgverzekering van toepassing. Als gezondheidsklachten het gevolg zijn van je inzet als reservist, kunnen resterende kosten onder voorwaarden door Defensie worden vergoed.

3. Verschillende vormen van verlof en pensioen

Opname van vakantieverlof

Het vakantieverlof wordt achteraf toegekend op basis van de geregistreerde opkomsten. Per verlofdag registreert de reservist het aantal uren verlof, gebaseerd op de reguliere werkdag. De verlofaanvraag wordt beoordeeld door de directe leidinggevende van de reservist. De reservist kan vakantie-verlof ook aanvragen voor een toekomstige periode, zelfs als er op het moment van aanvraag nog onvoldoende vakantieverlof is opgebouwd.

Houdbaarheid vakantieverlof

Het vakantieverlof wordt per maand toegekend, op basis van de geregistreerde opkomsten. Het verlof vervalt op 31 december van het volgende kalenderjaar.

Voorbeeld: Het vakantieverlof dat in maart 2026 wordt toegekend, vervalt op 31 december 2027.

Vervaldatum één jaar uitstellen

Kan de reservist het verlof niet opnemen door operationele of zwaarwegende persoonlijke of medische redenen, dan kan de vervaldatum met één jaar worden uitgesteld.

De aanvraag dient jaarlijks, meestal medio januari, te worden ingediend door de reservist. Het bevoegd gezag beoordeelt de aanvraag op basis van advies van de leidinggevende.

Zwangerschapsverlof

De reservist heeft bij zwangerschap dezelfde rechten wat betreft zwangerschaps- en bevallingsverlof als de beroepsmilitair. Als vrouwelijke werknemer krijgt de reservist recht op zowel zwangerschaps- als bevallingsverlof.

Ouderschapsverlof

Is de reservist voor een langere periode bij beschikking, aaneengesloten in werkelijke dienst geroepen, dan kan hij/zij ouderschapsverlof aanvragen. Dit verlof is gelijkgesteld aan dat voor beroepsmilitairen.

Zorgverlof

Reservisten hebben recht op hetzelfde zorgverlof als beroepsmilitairen, zowel voor kort als voor lang zorgverlof. De reservist dient daarvoor een formele beschikking te hebben waarin een aaneengesloten periode in werkelijke dienst wordt vermeld, aangevuld met een werkrooster. Op basis van dat werkrooster wordt het zorgverlof maandelijks uitbetaald.

Pensioen

De pensioenopbouw voor de reservist wordt verzorgd door het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De pensioenrechten die de reservist opbouwt bij de civiele werkgever en de pensioenopbouw die bij Defensie wordt geregeld, staan los van elkaar. Defensie adviseert werkgevers om bij samenloop van pensioenregelingen de mogelijke gevolgen daarvan goed in kaart te brengen en in dat verband contact op te nemen met hun pensioenuitvoerder.

4. Overige voorzieningen en wetenswaardigheden

- De reservist is onderworpen aan het militaire straf- en tuchtrecht. Dat zijn bijzondere gedragsregels voor militairen met daaraan gekoppelde sancties en maatregelen.
- Ook de reservist wordt vertegenwoordigd door een Medezeggenschapscommissie (MC). De reservist kan op elk moment contact opnemen met de aangewezen vertegenwoordiger over zaken die de reservist bezighouden. De MC heeft regelmatig overleg met het Hoofd Dienststeunheid.
- De reservist kan in aanmerking komen voor verschillende vormen van waardering. Voorbeelden hiervan zijn de Trouwe dienstmedaille, het Officierskruis, de Draaginsigne en de Gevechtsinsigne.
- Het kan voorkomen dat de reservist tijdens een dienst schade veroorzaakt. In dat geval wordt de schade door Defensie betaald, tenzij de schade is ontstaan door opzet of bewuste roekeloosheid van de reservist dan wel wanneer er sprake is van buiten de aan de reservist opgedragen diensten en werkzaamheden, de schade is ontstaan door verwijtbaar handelen van de reservist.

Vragen over deze brochure?

Neem contact op met de Afdeling Reservisten en Samenleving via: ares@mindef.nl

Reservist Rechtspositie

Ministerie van Defensie
Afdeling Reservisten en Samenleving
ares@mindef.nl

202600217

